

03.05.2016

316/07.70.701/2012

Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite
HEL 2016-000511 T 0800 02

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSELLE RAIDE-JOKERIN HANKESUUNNITELMASTA

HSL:n hallitus päätti 3.5.2016 pitämässään kokouksessa antaa asiasta seuraavan lausunnon:

HSL on osallistunut Raide-Jokerin hankesuunnitelman laadintaan eikä sillä ole huomauttamista hankesuunnitelman ja sen liiteaineistojen sisältöön. HSL pitää Raide-Jokeria tärkeänä hankkeena, jolla vastataan Helsingin seudun kasvun liikennejärjestelmää kohtaan aiheuttamaan paineeseen. Hanke lisää seudun poikittaisen joukkoliikenteen kapasiteettia ja parantaa matka-aikojen ennustettavuutta. Raideliikenteen verkon laajentuminen mahdollistaa seudun ydinalueiden tiivistämisen asuin- ja palvelurakentamisella.

HSL:n mielestä Raide-Jokeri -hankkeen tavoitteet ovat erittäin kannatettavia ja yhtenevät Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) tavoitteiden ja kehittämislinjausten kanssa. HLJ 2015:n keskeisenä tavoitteena on kestävien kulkutapojen osuuden nosto. Tavoitteena on myös parantaa joukkoliikenteen kilpailukykyä henkilöautoliikenteeseen nähden.

Helsingin seudun MAL-sopimuksen neuvottelutuloksen (6.4.2016) mukaan valtio on sitoutunut osallistumaan Raide-Jokerin kustannuksiin 84 milj, eurolla vuosina 2017–2019. Kehä I:n kustannuksista sovitaan erikseen. Valtion avustuksen toteutuminen on edellytys Raide-Jokerin toteuttamiselle.

Seudun ydinalueen tiivistäminen tukee seudun MAL-tavoitteiden toteutumista. Helsingin seudun yhteisesti laatimassa maankäyttösuunnitelmassa (MASU) koko Raide-Jokerin vyöhyke on merkitty seudun ensisijaisesti kehitettäväksi vyöhykkeeksi, jolle on perusteltua sijoittaa rakentamista koko suunnittelukaudella. Raide-Jokeri on HLJ 2015:ssa ohjelmoitu ennen vuotta 2026 aloitettavaksi infrastruktuurin kehittämishankkeeksi. Hanke korvaa runkobussilinjan 550, jonka liikennöintiä voidaan lausuntoaineistossa annetusta tiedosta poiketen jatkaa nykyisen liikennöintisopimuksen puitteissa 2023 asti. Optiokausin sopimusta voidaan jatkaa vuoteen 2028 asti.

Hanke neuvotellaan erikseen HSL-alueen infrasopimuksen piiriin. Infrasoimuksen kautta 50 % investoinnista katetaan HSL:n budjettivaroin,

03.05.2016

316/07.70.701/2012

jolloin HSL-kunnat ja joukkoliikenteen matkustajat osallistuvat rahoitukseen. Raide-Jokerin yhteydessä tehtäviä Raide-Jokeriin kuulumattomia muita väyläjärjestelyitä ei pidä sisällyttää infrasopimuksen kautta katettaviin kustannuksiin. Hankkeen kustannuksilla tulee olemaan myös vaikutus lipun hintoihin.

Raide-Jokeri on merkittävä joukkoliikenteen palvelutasoa parantava infrastruktuurin kehittämishanke. Uusi raitiotie on vahva osa seudullista joukkoliikennejärjestelmää ja se kytkeytyy tiiviisti nykyiseen raideliikenteen verkkoon luomalla tehokkaan ja käyttökelpoisen yhteyden kaikkien raskaan raideliikenteen käytävien välille. Se kasvattaa raideliikenteen runkoverkon piirissä asuvien ja työskentelevien määrää merkittävästi, mikä vastaa HSL:n strategiaan tavoitteisiin.

Hankesuunnitelmassa kuvattu raitiotieyhteys sekä jalankulun ja pyöräliikenteen väylät on suunniteltu korkeatasoisesti. Raitiotien linjaus noudattaa viimeisimpiä raitiotien suunnitteluperiaatteita ja mitoitusohjeita, mikä mahdollistaa nopean ja luotettavan raitioliikenteen. HSL pitää erittäin hyvänä, että Raide-Jokerin kaikkien pysäkkien yhteyteen on suunniteltu pyörien liityntäpysäköintiä. Tavoitteena pysäköintipaikkojen suunnittelussa on pysäköinnin laadukkuus ja turvallisuus sekä sijainti mahdollisimman lähellä pysäkkiä. Laadukkaan ja paikkamäärältään riittävän pyöräpysäköinnin avulla voidaan laajentaa uuden raideyhteyden houkuttelevaa vaikutusalueetta merkittävästi.

Hanketta on hankearvioinnissa verrattu nk. parannettuun bussivaihtoehtoon, jossa runkobussilinjan kapasiteettia on kasvatettu tihentämällä vuorovälejä ja liikennöimällä linjaa nivelbusseihin. Vertailuvaihtoehdon tiheä bussiliikenne parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa verrattuna nykytilanteeseen. Vertailuvaihtoehto vastaa tehdyn hankearvioinnin mukaan runkobussilinjan ennustettuun kysyntään myös tulevaisuudessa. Hankevaihtoehdossa Raide-Jokerin kuormitukset ovat vertailuvaihtoehdon runkobussia suuremmat, eikä vertailuvaihtoehto täytä Helsingin kaupungin ja HSL:n tavoitteita joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamisesta yhtä hyvin kuin hankevaihtoehto. Lisäksi vertailuvaihtoehdon toimivuuteen ja luotettavuuteen liittyy suuria riskejä. Hankevaihtoehdossa Raide-Jokerin busseja suuremmat pikaraitiovaunut sekä lähes kokonaan omille kaistoilleen suunniteltu pikaraitiotielinja mahdollistavat monien vertailuvaihtoehtoon liittyvien riskien hallinnan.

HSL osallistuu mielellään raitiotieyhteyden jatkosuunnitteluun mahdollisen hankepäätöksen jälkeen. Jatkosuunnittelussa hankkeen toteutuksen vaiheistus on suunniteltava siten, että työnaikaisten järjestelyiden vaikutus sekä runkobussilinjan 550 että muiden bussilinjojen liikennöintiin on mahdollisimman vähäinen. Työnaikaiset järjestelyt on suunniteltava niin, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa myös jalankululle ja pyöräilylle. Erityisesti vaihtopaikkojen jalankulkuyhteyksien palvelutason pitää säilyä hyvänä. Jatkosuunnittelussa on myös otettava huomioon Raide-Jokerin

03.05.2016

316/07.70.701/2012

käytön aikainen toimintavarmuus ja mahdollisiin häiriötilanteisiin varautuminen. Raide-Jokerin toteuttamisen aikana tulee kiinnittää huomiota myös matkustajaviestintään, jotta se ymmärretään osaksi HSL-liikenteen kokonaisuutta.

Hankesuunnitelmassa esitetyistä toimintavarmuutta parantavista tekijöistä, kuten puolenvaihtopaikoista ja päätepysäkkien lisäraiteista ja lisäraidevarauksista, ei tule luopua toteutusvaiheessa. Varikkojen toteutuksen vaiheistuksessa on otettava huomioon myös vaunujen ulos- ja sisäänajosta johtuvien siirtoajojen vaikutus vuotuisiin liikennöintikustannuksiin. Pitkällä linjalla, jolla ruuhka-ajan kalustositouma on suuri, siirtoajoja tapahtuu vuorokauden aikana paljon.

Lopuksi HSL toteaa Helsingin seudun joukkoliikenteen toimivaltainen viranomaisen ominaisuudessa tekevänsä hankesuunnitelmasta erillään päätöksen Raide-Jokerin liikenteen järjestämistavasta.

Lisätietoja antaa osaston johtaja Tero Anttila, p. 4766 4330

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihniemi
toimitusjohtaja

Sini Punfanan
osaston johtaja

TIEDOKSI

HSL:n kirjaamo